

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda belirtilen sorularımızın Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat KURUM tarafından Anayasa'nın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

İstanbul Milletvekili
Celal FIRAT

İstanbul Başakşehir ilçesine bağlı Şahintepe Mahallesi'nde yıllardır devam eden mağduriyet yeniden gündeme gelmiştir. Mahalleli imar uygulamaları adı altında evlerinden sürülmüş ve evlerinin olduğu alan ranta çevrilmeye çalışılmış ve barınma hakkı gasp edilmiştir. İçinde evlerin olduğu arazilerin rezerv alan kapsamında değerlendirilmesi ile 40 yılı aşkın bir süredir Şahintepe'de yaşayan mahalleliye yaşam alanlarını terk etmeleri dayatılmaktadır. Bunun yandaş sermayeyi zengin etme, rant alanı yaratma çabası olduğunu dile getiren mahalleli yıllardır mücadele etmektedirler.

2012 yılında, 6306 sayılı Yasa yürürlüğe sokularak Şahintepe Mahallesi "rezerv yapı alanı" olarak tanımlanmış ve 'yeni yerleşim alanı olarak kullanılmak üzere' değişiklik yapılacağı kararlaştırılmıştı. Mahalle, üzerinde yaşayan 10 binlerce insana rağmen, yerleşim alanı sayılmayarak 'rezerv alan' ilan edilmişti. Buna bağlı olarak 2020 yılında yeni bir imar uygulamasının hayata geçirilmesiyle mahalleli "tapu transferi" adı altında tapulu evlerinden başka mahallelere sürülmüşlerdir. Bu imar planı ile 1000'den fazla yurttaşın parseli hukuka aykırı bir şekilde bölünerek, farklı ve değersiz alanlara kaydırılmıştır.

Rantsal dönüşümün son hazırlığı olarak değerlendirilen bu uygulama ile yurttaşların evleri hazine arazileri ve Başakşehir Belediyesi'ne ait taşınmazlar olarak yerleştirilmişlerdir. Mahallelinin izni ve bilgisi olmadan 400'den fazla tapulu arsanın kentsel dönüşüm adı altında rant açılması sonrasında mahalleli davalar açmış, yüzlerce dava kazanılmıştır. Şahintepe Mahallesi Sonevler bölgesinde TOKİ eliyle yapılmak istenen gasp da aynı şekilde mücadele yürütülen bölgelerdendir. Hakeza rezerv alan yasasının çıkmasıyla evleri yıkılan ailelerden biri olan Çetinkaya ailesinin öncülük ettiği Barınma Hakkı Nöbeti bir yılı aşkın bir süredir devam etmektedir.

2022 yılında Şahintepe Barınma Hakkı Meclisi ve Şahintepe Halk Dayanışması'nı oluşturarak direnen mahalleli iktidarın deprem riskini kendi rant politikalarına bahane ederek yurttaşların konut hakkına el koyma ve arazileri sermayeye devretme çabasında olduğunu, yoksul halkı bölgeden sürüp lüks alanlar yaratılmak istendiğini dile getirmişlerdir. Şahintepe Mahallesi'nin sermayeye peşkeş çekilmek istenmesinin asıl sebebinin mahallenin Kanal İstanbul güzergahında bulunduğu da aktarımlar arasındadır.

Şahintepe; bir arada yaşama kültürünün olduğu, insanların birbirini tanıdığı ve dayanıştığı yoksul bir işçi mahallesidir. Yıllarca çeşmelerden kovalarla suların taşındığı, okul dersliklerinin 60-70 kişilik olduğu, toplu taşıma araçlarının geçiş duraklarına uzak mesafede bulunduğu, sosyal donatılarının olmadığı mahallede halk, yıllar sonra zor şartlar altında ev sahibi olabilmışlerdir. Ancak içinde bulunduğumuz süreçte halkın yıllardır kurdukları düzen, işyerleri, verdikleri emek yok sayılarak yaşam alanları rantta açılmak istenmektedir. Şahintepe gibi özellikle rant değeri yüksek ve ötekileştirilmiş mahallelerin rant alanına dönüştürülmesi ile iktidar sermayedar ve yandaşların yanında olduğunu, halkın taleplerini dikkate almadığını göstermektedir. Geçtiğimiz günlerde Başakşehir Tapu Müdürlüğü'ne yapılan rüşvet ve yolsuzluk operasyonunda rüşvet karşılığında usulsüz işlem yapıldığı iddiaları ile 17 kişinin gözaltına alınması da söz konusu rantın boyutunun küçük bir kanıtıdır.

Bu bağlamda;

1. 2012 yılında 6306 sayılı Yasa'nın yürürlüğe girmesiyle 40.000 kişinin yaşadığı Şahintepe'nin mahallelilerin izni alınmadan ve kendilerine bilgi dahi verilmeden yerleşim alanı sayılmayıp rezerv alan olarak tanımlanması hangi somut gerekçelere dayanmaktadır?
2. Yerleşim alanı olan Şahintepe'de yürürlüğe sokulan rezerv alan kararının iptali için gerekli çalışmalar başlatılmış mıdır?
3. Rezerv yapı alanı olarak belirlenmesinde "yeni yerleşim alanı" ibaresinin 7 Kasım 2023'te yasa metninden çıkarılmasının ardından bu alanın statüsünde bir değişiklik yapılmış mıdır? Eğer yapılmamışsa, hangi riskli alanlar rezerv olarak ayrılmıştır? Bu mahallenin riskli bir alana dönüştürülmesi planlanıyorsa, mahallede yaşayanların durumu ne olacaktır?
4. Şahintepe Mahallesi'nde 1000'den fazla tapulu arazinin değerini kaybetmesi, başka bölgelere kaydırılması ve mahallelinin rızası olmadan başka alanlara "tapu transferi" yapılmasının hukuki dayanağı nedir?
5. Kaç mahalleli "tapu transferi" adı altında başka mahallelere sürülmüşlerdir? Gönderildikleri mahalleler hangileridir?
6. Şahintepe'de yapılmak istenen dönüşüme neden mahalleli, meslek odaları, sendikalar, platformlar ve hukukçular dahil edilmemiştir?
7. Şahintepe Mahallesi'nde neden sürekli mahalle dokusuna ve ekonomik koşullarına uygun olmayan imar planları dayatılmaktadır? Bu planların amacı, orada yaşayan yurttaşların kendi konutlarına sahip olmalarını engellemek midir?
8. Deprem riski bahanesiyle insanların yaşam alanlarının yerle bir edilmesi Anayasada güvence altına alınan "barınma hakkı"nın ihlali değil midir?
9. 2020 imar uygulaması ile evlere neden Hazine ve Başakkent A.Ş. isimli şirket ortak edilmiştir?
10. Tek yetkili müteahhit konumundaki belediyenin şirketi Başakkent A.Ş. neden orda yaşayan insanların karşılayamayacağı, ucu açık, belirsiz ve mülke el koyma anlamına gelen tek taraflı sözleşmeler dayatmaktadır?
11. Şahintepe Mahallesi'nde altyapı, ulaşım, eğitim, sosyal ve kültürel hizmetlerin neredeyse hiç bulunmaması, mahallelinin yaşam koşullarını zorlaştırarak onları bölgeden uzaklaştırma amacı mı taşımaktadır? Bu durum, mahalle halkını dolaylı bir şekilde göçe zorlamak için mi planlanmıştır?
12. Başakşehir Tapu Müdürlüğü'nün rüşvet karşılığında yaptığı usulsüz işlemler nelerdir? Şahintepe Mahallesi ile ilgili yapılan usulsüz işlemler de söz konusu operasyona dahil midir?

13. 2020 imar uygulamasına karşı açılan yüzlerce davada mahkemeler tarafından verilen iptal kararlarının uygulanmamasının gerekçesi nedir? Mahkeme kararlarına rağmen hukuksuz uygulamalar neden devam ettirilmektedir?
14. TOKİ, Şahintepe Mahallesi Sonevler bölgesinde imar yapma yetkisini nerden almaktadır?
15. Olası bir depremde, mahalledeki risklerin giderilmesi yerine, halkı mağdur eden bu imar uygulamaları ile binaların ve altyapının güvenli hale getirilmemesinden dolayı sorumluluk Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı ile Başakşehir Belediyesi'nde değil midir?
16. 2022'de Kanal İstanbul Projesi kapsamında 1700 kişinin arsası Arnavutköy Hacımaşlı Köyü'ne kaydırılmak istenmiş, mahallelinin açtığı davalarla bu uygulama durdurulmuştur. Ancak proje iptal edilmediği için mahalle sakinlerinin yerlerinin akıbeti belirsizdir. Bir mağduriyete yol açmadan bu belirsizliğin giderilmesi için Bakanlık hangi adımları atmaktadır?